

شخصیت جهانی

آية الله العظمى آقای بروجردی ره

این مقاله برای شماره گذشته تهیه شده بود ولی متأسفانه بر اثر تراکم مطالب موفق بدرج آن نشدیم ولی از آنجا که نکات جالب توجهی در پیرامون رحلت آية الله العظمى آقای بروجردی قدس سره وانعکاس آن در محافل مختلف جهان در بر دارد و مطالعه آن برای خوانندگان گرامی مفید است بدرج آن در این شماره مبادرت کردید.

بدون شك مرحوم آية الله العظمى آقای بروجردی (قدس سره) يك شخصیت جهانی بود که مورد توجه و احترام همه بزرگان و علماء مذاهب ، و بالخصوص مذاهب اسلامی بود.

شواهد زنده ما بر این موضوع، نشریات و جرائد است که از دوز افتاده ترین نقاط روی زمین به شما رسیده که در آنها با اینکه هر یکی بزبانی منتشر شده است، درباره عظمت و شخصیت حضرت آية الله العظمى بحث و گفتگو کرده اند.

مجله های «الاشواء» و «المعارف» و «صوت المبلتین» (چاپ عراق) و «رسالة الاسلام» و «المصور» و «اخبار الیوم» و «الجمهورية» و «المسلم» (چاپ مصر) و «النهج» و «الرفان» و «صوت المجتمع» (چاپ لبنان) و «البعث الاسلامی» (چاپ هند) و «پیام عمل» و «المجلس» و «المنتظر» (چاپ پاکستان) و «ناسیونال پرس» (چاپ اندونزی) و «تایمز» و «عول از این لندن» و «اسلامیک ریویو» (چاپ لندن) و «هاپورک اشو» و دولت آن زوتاک،

و «ویلده» و «آبن بلانت» (چاپ آلمان غربی) و صدها مجله و روزنامه دیگر، چه در زمان حیات فقید معظم و چه بعد از رحلت آن بزرگوار، مقالاتی درباره ایدمان و اقدامات و تبلیغات جهانی آن مرحوم مقالاتی نوشته و منتشر ساخته اند که همگی در بایگانی ما موجود است و امیدواریم که بعدها در نشریه مستقلی از آنها استفاده کرده و در معرض استفاده عمومی قرار دهیم.

رحلت آیه الله العظمی

با رحلت آیه الله العظمی، موجی از اندوه و غم سراسر دنیای اسلام را فرا گرفت، سراسر ایران رسماً تعطیل شد و عراق و پاکستان هم بصورت نیمه تعطیل درآمد، مجالس عزای و ترحیم در سراسر کشورهای اسلامی برپا شد و سیل تلکراف های تسلیت، از ایران و جهان اسلام بقم و علمای ایران سرازیر گشت.

رادیوهای خارجی حتی رادیو مسکو، اظهار تأسف و تأثر مسلمانان شوروی براهم اعلام نمودند، و برنامه های رادیوهای کشورهای اسلامی تغییر یافت...

این اوضاع، حتی آنهایی را که قبلاً با شخصیت و عظمت جهانی مرحوم آیه الله العظمی آشنائی داشتند، بیدار ساخت و همه فهمیدند که آیه الله فقید چه شخصیت و مقامی در دنیا و در ایران داشت، و دانستند که معنی «کسیکه بر دل های مردم حکومت می کرد» چه بود...

در دنیا چه خبر بود؟

پس از رحلت آیه الله العظمی و انتشار خبر آن بوسیله رادیوها و جرائد دنیا، در بسیاری از کشورها مجالس سوگواری و ختم برپا شد، در آلمان غربی (هامبورگ) از طرف نماینده مرحوم آیه الله العظمی مجلس مفصلی برپا شد، در آمریکا (واشنگتن) نیز از طرف نماینده فقید معظم مجلس یادبودی برگزار گشت، در هند (لکهنو) از طرف حجة الاسلام آقای آقا سعید المله و در انگلستان (لندن) از طرف مسلمانان مقیم آنجا، در «مسجد شاه جهان» و در لبنان در بیروت و سایر شهرهای شیعه نشین، در عراق علاوه بر نجف و کربلا در تمام شهرهای آن در ترکیه جمعی از مسلمانان در مسجد اسلامبول جمع شده و مجالسی برپا داشتند.

در کویت علاوه بر تعطیل تجارتخانه ها و دکانین در مجالس ترحیم، طبق گزارشات واصله متجاوز از ۳۵ هزار نفر شرکت کردند.

در عراق علاوه بر تعطیل عمومی، روز اول در کربلا يك صورت تابوت بمنوان جنازه مرحوم آیه الله العظمی ترتیب داده شد و در خیابانهای شهر تشییع شد و سپس به صحن امام حسین

علیه السلام آورده شد و غوغائی بپاخواست...
 در پاکستان، (لاهور) و شهرهای دیگر، شیعیان مجالس ترحیم مجللی برپا ساختند که
 عموم مردم در آنها شرکت می‌جستند و هم‌چنین...

تلکرافهای تسلیت برای علماء ایران:

همان‌طور که گفته شد پس از رحلت آیه‌الله العظمی، تلکراف‌های تسلیت از سراسر
 کشور و از اقطار دنیا، بقم و بمنوان علمای ایران رسید که بمنوان نمونه، تلگرام استاد
 بزرگ شیخ محمود شلتوت و چند نفر دیگر از شیوخ دانشگاه اسلامی الازهر را در اینجا
 نقل می‌کنیم:

ترجمه تلگرام رئیس دانشگاه الازهر

حضور محترم علمای بزرگ حوزه علمیه قم - در مصیبت فقدان آیه‌الله
 بروجردی، که ضایع‌های برای ما و شما محسوب میشود، ما هم باشما در اندوه و غم شریک هستیم
 از خداوند متعال می‌خواهیم که روح آن فقید سعید را غریق رحمت سازد.

شیخ الجامع الازهر - محمود شلتوت

از جامع الازهر:

سماحة استاد علامه آقای قمی

امالتا از طرف خود و نیابتاً از طرف کلیه استادان و دانشجویان دانشکده حقوق
 اسلامی دانشگاه الازهر، مراتب تسلیت را در فوت فقید اسلام و علم، امام بروجردی رضوان
 الله علیه، حضور جناب عالی و پیشوایان دینی تقدیم میدارم.
 خدایش در بهشت جاودان جای دهد و پاداش خدمات بزرگی را که نسبت بدین و ملت
 اسلام کرد، به نیکوترین وجهی بآن بزرگوار عطا فرماید.

رئیس کلیة الشریعة جامع ازهر - محمد المذنی

سماحة استاد علامه آقای قمی

نخست از طرف خود و بنام «جماعة التقريب بين المذاهب الاسلاميه» مراتب تعزیت
 خالصانه را در فوت فقید علم و دین امام بروجردی به حضور عالی و علماء اعلام و ملت نجیب

ایران تقدیم میدارم.

«دارالتقریب» رابطه آن مرحوم را با خود و تأیید گرانبهای آن قبیله از فکر تقریبیها همواره منذ کراست (۱) از خدای بزرگ مسئلت داریم که آن بزرگوار را معاط برضوان خود فرموده و در بهشت جاویدان منزل دهد.

از طرف جماعة التقریب... محمد عبد الله محمد

❖

حضرت علامه آقای قمی

بنام هیئت تحریریه رسالت الاسلام، که از «دارالتقریب بین المذاهب الاسلامیه» منتشر می شود، مراتب تسلیت خود را در قوت پیشوای مسلمانان امام بروجردی بحضور جناب عالی و حضور علماء و طلاب علوم دینیہ ایران که برادران ما هستند تقدیم می داریم.

خداوند آن بزرگوار را با صدیقین و شهداء و صالحین در بهشت اعلی جای دهد و حسن اولئک رفیقاً،

از طرف هیئت تحریریه مجله رساله الاسلام

محمد المدنی - عبد العزیز عیسی - عبد الرحمن السالح - محمد
عبد الهادی

۵۵۵

روزنامهها و مجلات چه نوشتند

در ایران تمام روزنامهها و مجلات، با حاشیههای سپاه چاپ شد و همگی درباره مرحوم آیه الله العظمی بقلم فرسائی پرداختند که لابد خوانندگان محترم کم و بیش از آنها اطلاع دارند.

و علاوه بر روزنامهها و مجلات داخلی روزنامهها و مجلات کشورهای اسلامی، حتی جرائد اروپا و آمریکا، خبر رحلت آیه الله العظمی را در صفحات اولیه خود درج و سپس به شرح این شایعه و ستایش آیه الله العظمی پرداختند. نقل مطالب آنها و حتی اشاره با ساسی جرائدی که در اروپا و آمریکا، در پاکستان و هند و

۱ - برای مزید اطلاع از این موضوع، به ترجمه دو نامه تاریخی از دو شخصیت بزرگ عالم تسنن، که در شماره ۴۴ چاپ شده است رجوع شود.

افغانستان و اندونزی و عراق و ترکیه و لبنان و اردن و جمهوری متحده عربی و عربستان سعودی و مراکش و تونس و انگلستان و فرانسه و ژاپن و چین و وو . درباره مرحوم آیه الله العظمی به بحث پرداخته‌اند بدرازای کشد ؛ امیدواریم که اگر در آینده موفق شدیم در نشریه‌ای، پاره‌ای از مطالب آنها را نقل کنیم.

در اربعین آیه الله العظمی چه خبر بود؟! :

بعد از رحلت آیه الله العظمی، بلافاصله مجالس ترحیم در سراسر ایران و عراق و غیره برپا شد، و حتی حوزه علمیه نجف اشرف تا اربعین دروس خود را رسماً تعطیل نمود (ولی در حوزه علمیه قم بنا بر اصرار بازماندگان مرحوم آیه الله العظمی پس از مدتی تعطیل، دروس رسمی شروع شد)

از همان روز اول رحلت آیه الله العظمی، دستجات و هیئتهای عزاداران از سراسر کشور، و کشورهای اسلامی دیگر، برای عرض تسلیت به قم آمدند. و این وضع تا روز اربعین ادامه داشت.

ولی روز اربعین، برای بزرگداشت این سوگ و ماتم بزرگ اسلامی شهر قم و از زمین تا قراز کلدسته‌ها سیاه پوش شد، و دستجات و هیئتهای عزاداران، هزاره‌ها را از اطراف و کناف، ایران و عراق و ... بقم آمده و در این مراسم پرشکوه و حزن انگیز شرکت کردند. چهلمین روز درگذشت آیه الله العظمی، روز تظاهرات عظیم و حزن انگیز ملت مسلمان ما در سراسر ایران، و به‌خصوص قم، بود.

تمام خیابانها و کوچه‌های قم، تمام مساجد و تکایای قم مملو از جمعیت شد، و مردم مسلمان، که از دور افتاده ترین نقاط ایران برای برگزاری مراسم اربعین آیه الله العظمی، بقم آمده بودند، در مساجد و تکایا و مدارس طلاب علوم دینی منزل کردند.

اینها بدون اینکه انتظار تشویق و تقدیری را از کسی داشته باشند، فقط بحکم پاسخ گفتن بندای ایمان و برای اثبات وفاداری خود، به حوزه علمیه قم و عالم روحانیت بقم آمده و با علما و محصلین علوم اسلامی قم در این غم بزرگ، و در مجالس مجلل و پرشکوه و حزن انگیز و قم، شرکت کردند.

اینها از سراسر ایران، از غرب و شرق کشور، از جنوب و شمال این مملکت، با هیئتهای

پرجمعیت و بصورت دستجات منظم، پیرو جوان، کوچک و بزرگ، بقم آمده و عزاداری کرده و اشک ریختند و رفتند...

آری اینها از سراسر ایران، از رفسنجان و کرمان و یزد و اصفهان و کاشان و رشت و پهلوی و خراسان و اراک و خوانسار و کرمانشاه و زنجان و تبریز و اردبیل و تهران و... بقم آمدند، و تجلیات ارزنده و زنده روح اسلامی و دینی خود را برای بار دیگر بمنصه ظهور رسانیدند و رفتند...

۵۵۵

از طرف انجمن‌های اسلامی دانشجویان دانشگاه‌های ایران، انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران نیز در این مجالس شرکت کرده و در حدود ۲۰۰ نفر از دانشجویان عزیز ما بقم آمده و در مجالس ترحیم، شرکت کرده و برای ایجاد همبستگی بیشتر، بین دانشجویان حوزه علمیه قم و دانشگاه ایران دعا کردند و رفتند...

اینها همه آمدند و رفتند، و اکنون ما ماندیم و حوزه علمیه... ولی حوزه علمیه قم نیز بدنی اعلام می‌کند که در راه پیشرفت هدفهای مقدس جهانی آیه‌الله العظمی، رئیس بزرگ و قید جهان اسلام، بیش از پیش کوشش خواهد کرد.

ما با خدای خود پیمان بسته‌ایم که در راه بیداری و تربیت ملل اسلامی، تا آخرین نفس و آخرین نفر بکوشیم و این راهیست که پیشوای بزرگ ما، در آن قدم گذاشت و تا آخر عمر در آن راه کوشید و با پیشانی‌های باز و چهره برافروخته از شوق دیدار، به پیشگاه قدس الهی شتافت.

من المؤمنین رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه فمنهم من قضی نجهه و منهم من ینتظرو ما بدلوها تبد یلا .

(صدق الله العظیم)

۵۵۵